

โครงการอบรม
หลักสูตรการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

.....

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากคำแถลงนโยบายของรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ในด้านสังคม เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2549 ระบุว่ารัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมที่เข้มแข็งที่คนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานคุณธรรม โดยมุ่งส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความสมานฉันท์ของคนในชาติของคนในชาติ ให้เกิดความร่วมมือกันในการกอบกู้และฟื้นฟูประเทศไทยในทุกด้าน นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) จึงมีนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมในปี 2550 โดยกำหนดยุทธศาสตร์สังคม 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกัน ยุทธศาสตร์สังคมเข้มแข็ง และยุทธศาสตร์สังคมคุณธรรม ซึ่งทั้ง 3 ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือที่สร้างสรรค์สังคมแห่งการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และทั้ง 3 ยุทธศาสตร์จะส่งเสริมซึ่งกันและกัน สำหรับยุทธศาสตร์สังคมคุณธรรมซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้เกิดความดีความงามอยู่ในความรู้สึกนึกคิดและการปฏิบัติของผู้คนในสังคม แผนงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมคุณธรรม พม.ได้จัดทำโครงการจำนวน 6 โครงการ และ 1 ใน 6 โครงการมีโครงการความร่วมมือกับสถาบันพระปกเกล้าและกระทรวงยุติธรรม เพื่อขับเคลื่อนสังคมในด้านสันติวิธีและสมานฉันท์ ทั้งในด้านการเมือง ด้านการสังคม และด้านการยุติธรรม โดยยึดหลักประชาธิปไตย คือให้ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเน้นกระบวนการสันติวิธี และนำหลักการธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืน และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ท้องถิ่นให้เกิดความความมั่นคงต่อไป

ดังนั้น พม.จึงเห็นควรที่จะมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสันติวิธี โดยจัดให้มีโครงการฝึกอบรมบุคลากรหลักสูตรการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธีขึ้นใน พม. เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในสังกัด พม.ให้มีความรู้ความเข้าใจ และเป็นการเผยแพร่ความรู้ด้านการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี เพื่อจะเป็นกลไกและเครื่องมือที่จะช่วยให้เกิดความรู้จักสามัคคีและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์อย่างยั่งยืน เป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะแนวคิดและเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการความขัดแย้งโดยใช้การเจรจาไกล่เกลี่ยและสันติวิธีเพื่อความสมานฉันท์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและสมานฉันท์ของประเทศ อันจะสร้างความมั่นคง และพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืนถาวรตลอดไป

2. วัตถุประสงค์

หลักสูตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีอุดมการณ์ ความรู้ ความเข้าใจและเจตคติอย่างลึกซึ้งต่อการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การเจรจาไกล่เกลี่ย โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบคาดหวังว่าผู้เข้ารับการอบรมที่จบหลักสูตรนักเจรจาไกล่เกลี่ยจะบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
- 2.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี จนกระทั่งสามารถเชื่อมโยงแนวคิดที่จำเป็นสำหรับแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยได้อย่างถูกต้อง
- 2.2 มีทักษะเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยจนกระทั่งสามารถเลือกใช้เครื่องมือระดมความคิดตลอดจนเทคนิคการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนการเจรจาไกล่เกลี่ย ให้มุ่งไปสู่ทิศทางและข้อสรุปอันพึงปรารถนา
- 2.3 มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการจัดการกับอุปสรรคในการเจรจาไกล่เกลี่ย จนกระทั่งสามารถเลือกใช้แนวทางในการตอบสนองอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

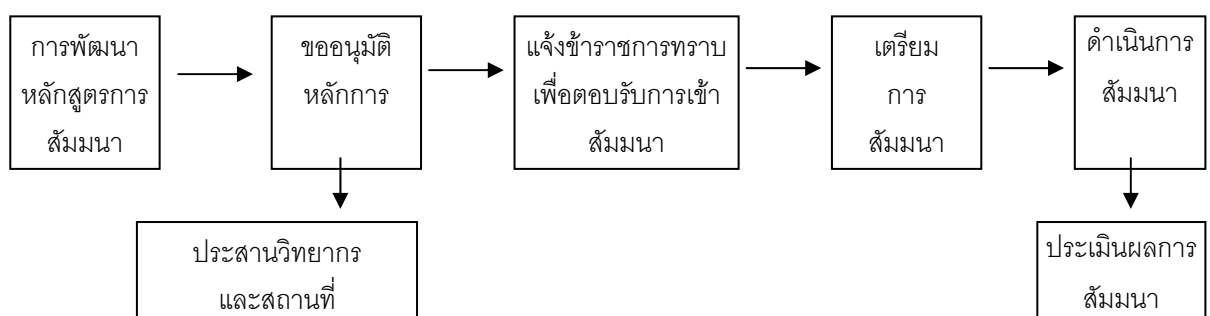
3. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

บุคลากรของ พม. ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์

4. เป้าหมาย

บุคลากรของพม. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่ผ่านการหลักสูตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์ จำนวน 60 คน

5. Flow chart ของโครงการ

6. วิธีการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะได้ศึกษากระบวนการปรับความคิด การแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยการบรรยายให้ความรู้แบบมีส่วนร่วม การอภิปราย ระดมความคิดเห็น การประชุมกลุ่มย่อย การนำเสนอกลุ่มย่อย การฝึกปฏิบัติโดยเน้นบทบาทสมมติ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองกับวิทยากรในแต่ละหัวข้อวิชา

7. หลักสูตรการฝึกอบรม

การฝึกอบรมสัมมนาเป็นการบรรยายให้ความรู้แบบมีส่วนร่วม ประกอบการฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วยเนื้อหาต่างๆ ดังนี้

7.1 หลักสูตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย มีเนื้อหา ดังนี้

1. ภาพรวมของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ย
2. ทฤษฎี แนวคิดของการเจรจาไกล่เกลี่ย
3. การเตรียมตัวเพื่อการเจรจาไกล่เกลี่ย
4. การดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ย
5. การจัดการกับบุคคลหรือสถานการณ์ที่ยากต่อการเจรจาไกล่เกลี่ย

7.2 หลักสูตรวิทยากรการจัดการความขัดแย้ง

1. การทบทวนองค์ความรู้ด้านการจัดการความขัดแย้งและกระบวนการมีส่วนร่วม
2. เทคนิคและรูปแบบการเป็นวิทยากร
3. เทคนิคการสื่อสารและถ่ายทอดองค์ความรู้

8. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

8.1 ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจและเจตคติอย่างลึกซึ้งต่อการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี และการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี

8.2 ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี จนกระทั่งสามารถเชื่อมโยงแนวคิดที่จำเป็นสำหรับแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยได้อย่างถูกต้อง

8.3 มีทักษะเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยจนกระทั่งสามารถเลือกใช้เครื่องมือระดมความคิดตลอดจนเทคนิคการสื่อสารที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนการเจรจาไกล่เกลี่ย ให้มุ่งไปสู่ทิศทางและข้อสรุปอันพึงปรารถนา

8.4 ได้รับความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการจัดการกับอุปสรรคในการเจรจาไกล่เกลี่ย จนกระทั่งสามารถเลือกใช้แนวทางในการตอบสนองอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

9. วิธีวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

จำนวนผู้ผ่านการอบรม มีการปรับกระบวนการทางความคิด มีเจตคติและทักษะในการใช้กระบวนการจัดการความขัดแย้งด้วยการเจรจาโดยสันติวิธีและสมานฉันท์แบบมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และลดความรุนแรงของความขัดแย้งลงได้

10. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์

10.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ของชาติ ที่ 6 การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กลยุทธ์หลัก การพัฒนาขีดสมรรถนะและวัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรและหน่วยงานภาครัฐ

10.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนที่ 1 การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์วัฒนธรรมและค่านิยมของข้าราชการรองรับราชการยุคใหม่ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีมาตรการพัฒนาข้าราชการในหน่วยงานเพื่อเป็นตัวอย่างของสังคมในความเป็นคนเก่งคนดี ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างนักบริหารเป็นผู้นำยุคใหม่ในการบริหารราชการ มีมาตรการ ให้มีการพัฒนาสมรรถนะนักบริหารของส่วนราชการในทุกระดับให้สอดคล้องกับสมรรถนะหลัก ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะให้แก่ทรัพยากรบุคคลภาครัฐ มีมาตรการ ส่งเสริมสนับสนุนกลไกการพัฒนาข้าราชการ โดยให้มีหน่วยงานและ/หรือผู้รับผิดชอบงานพัฒนาข้าราชการโดยตรง รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคลด้วยวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย

10.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเรื่องสังคมสมานฉันท์ ในการส่งเสริมสังคมให้เกิดความสมานฉันท์และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายสมานฉันท์และสันติวิธี

10.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ 5 การปรับระบบบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพ ความทันสมัยและความโปร่งใสในการทำงาน กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส โครงการพัฒนาบุคลากรของ พม.

11. สถานที่

โรงแรมปรีณิพัลลข กรุงเทพมหานคร

12. ระยะเวลา

ระยะเวลา 4 วัน ระหว่างวันที่ 9-12 กรกฎาคม 2550

13. งบประมาณ

เงินงบประมาณปี 2550 แผนงานเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม โครงการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ กิจกรรมหลักการพัฒนาไกลและบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

14. ผู้รับผิดชอบโครงการ

14.1 Project Sponsor หน้าที่ประเมิน อนุมัติ

- 1) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2) รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

14.2 Project Manager หน้าที่บริหารโครงการ

- 1) ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง
- 2) ผู้อำนวยการกลุ่มการพัฒนาองค์กรและระบบงาน

14.3 Project Team หน้าที่ดำเนินโครงการ

- 1) นางสาวสุรางค์ รัตนวิภาค บุคลากร 6ว
- 2) นายศรัณย์ดิษฐ์ เบญจพงศ์ บุคลากร 4

15. ประเด็นปัญหาจาก Stakeholder

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ	ได้รับผลกระทบจากโครงการ	ประเด็นปัญหาที่อาจจะมี	แนวทางในการแก้ไข
Sponsor Manager	การอนุมัติโครงการ	ประสิทธิภาพ	ความล่าช้า	รับนำเสนอแต่เนิ่น ๆ
Project Manager	การจัดการและประสานงาน	ประสิทธิภาพ	ความล่าช้าในการนำเสนอและการสนับสนุน	กำหนดแผนแล้วดำเนินการให้ทัน
Project Team	ดำเนินการ	ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	การจัดแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน	ประชุมสรุปผลงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
ผู้เข้ารับการสัมมนา	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลักสูตรสัมมนา	ได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดี	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลักสูตรสัมมนา	ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
วิทยากร	ได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดี	ค่าสมนาคุณ	ไม่ตรงเวลา และไม่ถ่ายทอดตามที่กำหนด	ยืนยันวันอบรมและซักซ้อมประเด็นเนื้อหา

16. กรอบแนวคิดการระบุความเสี่ยงที่สำคัญ

ประเด็นที่ต้องพิจารณา	คำอธิบาย	ความเสี่ยงที่อาจจะเกิด
ด้านการดำเนินงาน	1. ปัญหาทางเทคนิค ความล่าช้า 2. ผู้ดำเนินโครงการมีน้อย อุปกรณ์และยานพาหนะไม่เพียงพอ 3. การประสานงานกับวิทยากรและหน่วยงาน	1. ไม่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และวิทยากรที่ทันสมัยเพียงพอ 2. ด้อยประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการ 3. ด้อยประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ และไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร
ด้านนโยบาย กฎหมายของรัฐ	ระเบียบการเบิกจ่ายเงิน	ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หลักฐานการเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง
ด้านผู้รับบริการ	พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับ การสัมมนา	ผู้เข้ารับการสัมมนาไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของหลักสูตร การสัมมนา

17. การระบุความเสี่ยงตามกระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์

ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา	คำอธิบาย	ความเสี่ยงที่อาจจะเกิด
ขั้นตอน/กระบวนการ	1. การประสานสถานที่และ วิทยากร 2. การดำเนินการฝึกอบรม	1. สถานที่ไม่กว้าง วิทยากรที่มีคุณภาพสูงไม่สามารถเชิญมาได้ 2. ไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร
ผลผลิต	พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับ การสัมมนา	ไม่ผ่านเกณฑ์ ทำให้ไม่ได้รับประกาศนียบัตร
ผลลัพธ์	การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	ผู้บังคับบัญชาของผู้ผ่านสัมมนาไม่ให้โอกาสนำความรู้ไปใช้

18. แนวทางในการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	แนวทางในการบริหารความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบต่อการนำไปใช้	ต้นทุนที่จะเกิดจากการนำแนวทางมาใช้
1. ไม่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และวิทยาการที่ทันสมัยเพียงพอ	1. จัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและมีการศึกษาพัฒนาตนเองให้เป็นคนทันสมัย	1. เจ้าหน้าที่โครงการ	1. ต้องมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการล่วงหน้านาน ๆ และมีแหล่งข้อมูลเพียงพอ
2. ด้อยประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการ	2. จัดเจ้าหน้าที่ให้พอที่จะรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และยานพาหนะ	2. ผู้บริหารโครงการ	2. เพิ่มเจ้าหน้าที่ และจัดหาอุปกรณ์ พาหนะและพนักงานขับรถยนต์ประจำ
3. ด้อยประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้และไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร	3. การประสานงานกับกับวิทยากรและหน่วยงาน	3. เจ้าหน้าที่โครงการ	3. มีแหล่งข้อมูลเพียงพอ มีการประสานงานกับวิทยากรและหน่วยงานอย่างใกล้ชิด มีความชัดเจน
4. ไม่ปฏิบัติตามระเบียบหลักฐานการเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง	4. มีการรวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการเงินไว้ และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถช่วยดำเนินการโครงการ	4. เจ้าหน้าที่โครงการ	4. ต้องมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านการเงินประจำหลักสูตรโดยตลอด

19. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

19.1 ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความเข้าใจและวิเคราะห์ความขัดแย้งในเชิงสาธารณะและประเมินสถานการณ์เบื้องต้นเพื่อการแก้ไขปัญหาได้

19.2 ผู้ผ่านการฝึกอบรม สามารถประยุกต์ใช้การเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธีได้

19.3 ผู้ผ่านการฝึกอบรม สามารถใช้กระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธีได้ในบริบทของสังคมไทยได้มากขึ้น

19.4 ผู้ผ่านการฝึกอบรม มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและเทคนิควิธีในการบริหารงาน และสามารถถ่ายทอดแนวความคิดการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธีให้กับผู้ได้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานได้

19.5 ผู้ผ่านการฝึกอบรม มีความรู้ความสามารถในเรื่องของการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีและสมานฉันท์